

Raadsvoorstel

Vergadering	: 25 juni 2013	
Nummer	: Raad	
Datum voorstel	: 4 juni 2013	
Portefeuillehouder	: Peter Verheij (078) 770 6003	p.j.verheij@alblasserdam.nl
Primaathouder	: Gerard van Andel (078) 770 6099	g.w.van.andel@alblasserdam.nl
Onderwerp	: Drechtwerk conceptbegroting 2014 en rek 2012 / Uitv organisatie Participatiewet	
Soort voorstel	: Sociaal identiteitsperspectief. Alblasserdam is rijk in haar sociale structuren en dit moet naar de toekomst gekoesterd worden omdat dit het cement is van de bestaande gemeenschapszin. Mensen die zich van buiten vestigen, hebben vaak gekozen voor Alblasserdam vanwege de kleinschaligheid in combinatie met voldoende voorzieningen. Vanwege mogelijke spanningspunten tussen jong en oud en allochtoon of autochtoon moet de sociale infrastructuur een belangrijk aandachtspunt blijven in het gemeentelijk welzijns- en accommodatiebeleid.	

Samenvatting:

Naar aanleiding van het visiebesluit van de Drechtraad van 5 maart 2013 en het Sociaal Akkoord aangepast voorstel voor de carroussel van 11 juni 2013, waarin o.a. wordt voorgesteld de GR Drechtwerk op te heffen, wordt voorgesteld om geen wensen of bedenkingen in te brengen tegen de begroting Drechtwerk 2012 en de begroting 2014 en volgende jaren. Dit gezien tegen de achtergrond van het op handen zijnde opheffingsbesluit.

Kennis te nemen van de door het college voorgenomen wijze waarop Alblasserdam de organisatie van de uitvoering van de Participatiewet op lokaal niveau wil gaan vormgeven, met daarbij aandacht voor de kracht in de samenleving en het benutten van de mogelijkheden om dwarsverbanden te leggen in de uitvoering van andere decentralisaties zoals AWBZ-WMO en Transitie jeugd.

Voorstel:

Kennis te nemen van het besluit van het college over het liquiditeitsplan van Drechtwerk om geen opmerkingen te maken. Het college ziet dit plan als een onderdeel van een proces waarover later in samenhang met het opheffingsbesluit van Drechtwerk een definitieve status gegeven zal worden.

Geen wensen of bedenkingen in te brengen ten aanzien van de begroting Drechtwerk 2014 en volgende jaren.

Geen wensen of bedenkingen in te brengen ten aanzien van de rekening Drechtwerk 2012.

Kennis te nemen van het uitvoeringsplan organisatie Participatiewet en de opvatting van ons college.

1. Wat is de aanleiding?

Inleiding

Relevante wet- en regelgeving

De tweede helft van 2011 en de eerste helft van 2012 hebben in het teken gestaan van de komst van de Wet werken naar vermogen (Wwnv). Deze wet zou grote gevolgen hebben voor de mensen die tot dan toe een beroep zouden kunnen doen op de Wajong en de Wet sociale werkvoorziening (WSW). De Wwnv beoogde een sterke vermindering van de instroom in de WSW (door de reductie zou nog maar 1/3 van de huidige instroom een beroep kunnen doen op deze wet). Ook de mogelijkheden om een beroep te doen op de Wajong zouden ernstig beperkt worden.

In diezelfde periode heeft de Drechtraad een projectgroep ingesteld met als opdracht een visie te ontwikkelen over de wijze waarop de Wwnv in de Drechtsteden zou kunnen worden ingevoerd.

In de lente van 2012 viel het kabinet Rutte I en werd het wetsontwerp Wwnv eerst controversieel verklaard en later helemaal teruggenomen.

Met de komst van Rutte II is de draad weer opgepakt en is in de geest van de Wwnv het ontwerp van de Participatiewet naar de Kamer gestuurd. Doordat de Participatiewet een scherpere nuancering ten aanzien van de instroom in de diverse regelingen kent, zo zal er volgens de Participatiewet vanaf 1 januari 2014¹ geen instroom meer in de WSW zijn en is een beroep op de Wajong alleen nog maar mogelijk bij volledige arbeidsongeschiktheid, zullen de gevolgen voor met name de WSW en Wajonggroepen vergaand zijn.

Voor de door de Drechtraad ingestelde werkgroep betekende dit dat de rapportage, gebaseerd op de Wwnv, aangepast moest worden aan de uitgangspunten van de Participatiewet. Een aangepaste rapportage is begin 2013 aan de Drechtraad toegezonden.

Op 5 maart 2013 heeft de Drechtraad besloten om in te stemmen met de integrale visie tot vormgeving van de organisatie van de keten werk en inkomen in de Drechtsteden. Tevens is ingestemd met de geschetste procedure om te komen tot een nieuwe organisatie van deze keten.

Na vaststelling van het visiedocument heeft de regering met organisaties van werkgevers en werknemers een Sociaal Akkoord gesloten. Dit Sociaal Akkoord bevat afspraken over de uitvoering van de Participatiewet en de uitvoeringsorganisatie van deze wet.

In het aangepaste uitvoeringsplan van de projectgroep, dat aan de Drechtraad gezonden is voor behandeling in de vergadering van 11 juni 2013 (DSB 16 mei 2013), is met de effecten van het Sociaal Akkoord rekening gehouden; een herijking derhalve van het uitvoeringsplan van 5 maart 2013.

Voorgestelde oplossingsrichting / strategische keuzen door de Drechtraad

Voor de uitvoering van de Participatiewet (zowel in bijlage bij visiedocument Drechtraad 5 maart 2013 als voorstel voor Drechtraad van 11 juni)) wordt uitgegaan van een indeling van de doelgroep naar verdien capaciteit.

Als vuistregel wordt uitgegaan van mensen met een verdien capaciteit van > 90 %, van > 20 % < 90 % en van < 20 %.

In het visiedocument wordt het aantal mensen dat onder deze totale indeling komt te vallen geraamd op 7.500, als volgt verdeeld:

¹ Door de komst van het Sociaal Akkoord wordt de vermoedelijke invoeringsdatum 1 januari 2015

Drechtwerk	1.500 personen
SDD	4.000 personen
Wajong	2.000 personen

Met het vaststellen van het visiedocument voor de invoering van de Participatiewet heeft de Drechtraad er voor gekozen om werk centraal te stellen. Om dit te bereiken wordt werkgevers een eenduidige, vraaggerichte en eenvoudige dienstverlening geboden. Daarnaast zullen mensen met een laag verdienvermogen vooral ingezet moeten worden in de eigen omgeving.

Gebaseerd op de inhoud van het visiedocument zijn de concreet beoogde resultaten op (vooralsnog) 1 januari 2014 de volgende:

1. de GR Drechtwerk is geliquideerd en opgeheven.
2. financiële sluitafspraken zijn gemaakt en geïmplementeerd.
3. een voor de markt aantrekkelijk aanbod is geïmplementeerd dat gericht is op maximale plaatsing van werkzoekenden.
4. SROI nieuwe stijl is geïmplementeerd.
5. investering ten behoeve van de onderkant arbeidsmarkt is zowel regionaal als lokaal geborgd.
6. inhoudelijke verordeningen zijn waar nodig aangepast en beleid op basis van de Participatiewet is geïmplementeerd.
7. naast een eventuele faciliteit waarin beschut werk geboden wordt, ontwikkelen we lokaal vormen van arbeidstoeleidend activering.
8. governance binnen de Drechtsteden met betrekking tot de keten werk en inkomen is op orde.
9. de GR Drechtsteden is aandeelhouder van de huidige BV's van de GR Drechtwerk.
10. nieuwe taken en bevoegdheden zijn geborgd in de verschillende (mandaat-)regelingen.
11. de rechten en plichten van GR Drechtwerk zijn binnen de GR Drechtsteden geborgd.
12. de bedrijfsvoering van de GR Drechtsteden is aangepast op de nieuwe taken.
13. de organisatiestructuur van de GRD en dochters is, indien nodig, aangepast.
14. de rechten en plichten van werknemers zijn binnen de GRD geborgd.

Teneinde deze resultaten te bereiken zal er een aantal besluiten moeten worden genomen door de afzonderlijke gemeenten. Afhankelijk van de bevoegdheden worden de besluiten door het college of door uw raad genomen. Ondanks de gescheiden bevoegdheden menen wij er goed aan te doen, de met de visie samenhangende uitvoeringsdocumenten in het geheel aan u toe te zenden om daarmee de samenhang en inzichtelijkheid te behouden.

Aan de te nemen besluiten zal een aantal afwegingen ten grondslag moeten liggen. Vragen als:

- biedt de gekozen visie een oplossing voor alle problemen en nieuwe kansen die met de invoering van de Participatiewet ontstaan;
- welke samenhang met de andere transitieopgaven kan er worden aangebracht;
- welke rol speelt de regio hierin;
- welke rol moet vooral lokaal vorm krijgen;
- wat zijn hiervan de gevolgen voor de bevoegdhedenverdeling;
- wat betekent dit voor al in gang gezette lokale initiatieven.

Gevolgen oplossingsrichting nader bezien.

De GR Drechtwerk wordt opgeheven. Met andere woorden er is geen Drechtwerk meer als dit resultaat wordt bereikt. In het visiedocument en de voorgestelde uitvoering organisatie Participatiewet (voorstel voor Carrousel 11 juni 2013) wordt in de bijlage aangegeven dat de kern van de aanpak uitgaat van de eerder genoemde indeling van mensen naar de mate waarin zij productief zijn.

Op basis van deze indeling wordt een voorstel gedaan over het niveau waarop de dienstverlening georganiseerd moet gaan worden. De groepen met een loonwaarde > 20 % worden op regionaal niveau georganiseerd in de lijn zoals het projectplan beschrijft en de groep met een verdienvermogen < 20 % zal het best tot zijn recht komen in de lokale samenleving. Hierbij moet

gedacht worden aan dienstverlening in de eigen gemeente. Maatschappelijke participatie is voor deze groep belangrijk. Vanuit de Drechtsteden vindt uitkeringsverstrekking, indicatiestelling en verwijzing naar de gemeenten plaats, maar voor de inzet staan de gemeenten aan de lat. De financiering van deze lokaal te organiseren activiteiten zal nog verder uitgewerkt moeten worden.

Consequenties voor de gemeenten

De voorgestelde groepsindeling heeft voor Alblasserdam en de overige Drechtstedengemeenten de consequentie dat op lokaal niveau inzet voor deze groep gevonden moet worden. Hierbij moet overigens wel bedacht worden dat de door de projectgroep gehanteerde indeling vooral betrekking heeft op de cliënten in het bestand van de Wet werk en bijstand. Als het gaat om de totale groep aan de onderkant van de arbeidsmarkt/samenleving, gaan de gemeentelijke zorg en verantwoordelijkheid wel verder. Denk hierbij aan:

- Niet-uitkeringsgerechtigde jongeren (nuggers), dit zijn jongeren zonder werk of studie. Zij hebben geen inkomen en evenmin een zinnige daginvulling. Deze groep beschikt over alle elementen die er toe kunnen leiden dat zij na verloop van tijd overlast kunnen gaan veroorzaken.
- Moeilijk plaatsbare Wajongers uit de gemeente. Zij hebben weliswaar een inkomen vanuit hun Wajong-uitkering, maar het ontbreekt hen aan perspectief om snel aan werk te kunnen komen.
- Ten slotte is er nog de groep vroegtijdige schoolverlaters en de schoolverlaters vanuit het praktijkonderwijs en VSO. Deze leerlingen konden voorheen een beroep doen op een uitkering ingevolge de Wet WIJ (Wet inkomen jongeren), de Wajong of de WSW. Door het intrekken van de Wet Wij (januari 2012) en het als gevolg van de Participatiewet wegvallen van beroep op WSW en Wajong, zit deze groep zonder uitzicht op diploma of werk thuis.

Gelukkig is Alblasserdam al zo ver dat sinds kort een eigen stichting (Stichting Leerwerkbedrijf Alblasserdam) als instrument kan dienen voor deze opgave. Met de inrichting van het MFC, toen nog onder de vlag van Drechtwerk, is duidelijk aangetoond dat de inzet van deze groep veel op kan leveren. Niet alleen doordat vanuit een leerwerkconstructie goedkoper gewerkt kan worden, maar vooral omdat de mensontwikkeling enorm gebaat is bij een dergelijke aanpak. Door de werkwijze, zoals die in het MFC is ontwikkeld en is ondergebracht in de gemeentelijke stichting, uit te rollen over meer onderdelen van de gemeentelijke organisatie en de samenleving, kunnen er veel mensen in hun eigen woonplaats zinvol gaan deelnemen aan de samenleving.

Het verdient dan ook aanbeveling om de activiteiten van stichting Leerbedrijf Alblasserdam niet te beperken tot het MFC, maar uit te breiden naar de Buitenruimte, de gemeentelijke accommodaties en in de dienstverlening in de wijken. Daardoor ontstaat er niet alleen ruimte voor mensen afkomstig vanuit Drechtwerk, maar ook de nuggers, moeilijk plaatsbare Wajongers, vroegtijdige schoolverlaters en leerlingen die afkomstig zijn van het praktijkonderwijs en VSO kunnen dan een plaatsje krijgen. Deze aanbeveling is al opgenomen in het projectplan Buitenruimte nieuwe stijl dat in maart jl. in de raad op hoofdlijn mondeling is toegelicht in het kader van de BIO organisatieontwikkeling.

Aansluiting met de overige decentralisaties

Naast de invoering van de Participatiewet hebben gemeenten ook nog te maken met de decentralisatie Jeugd en de transitie AWBZ-WMO. Door de brede inzet van de Stichting Leerbedrijf Alblasserdam, zoals hiervoor geschetst, ontstaan er mogelijkheden voor jongeren om deel te nemen aan het gemeentelijke leerwerkbedrijf. Het volgen van een opleiding en/of voor zover haalbaar, het verder ontwikkelen van sociale- en werknemersvaardigheden, kan dan worden opgepakt. Bij een aantrekkende economie of een quatumverplichting, zoals aanvankelijk in de Participatiewet was opgenomen, staat er een grote groep klaar die een arbeidsritme heeft onderhouden en qua scholing niet is stil blijven staan. Daarmee is voorkomen dat een grote groep dreigt afgeschreven te zijn voor toetreding tot een toekomstige arbeidsmarkt.

Door de inzet van het gemeentelijk leerwerkbedrijf in de meer maatschappelijke taken in buurten, waardoor het voor ouderen of gehandicapten beter mogelijk wordt om zelfstandig te blijven wonen, levert het leerwerkbedrijf een bijdrage aan De Kanteling. Dordtse initiatieven als Wijk voor Wijk en Helpende Handen zijn goede praktijkvoorbeelden hiervan.

Ten slotte kan een leerwerkomgeving aan mensen die in aanmerking komen voor dagbesteding, maar geen specifiek aangepaste omgeving behoeven, mogelijkheden bieden voor arbeidsvolgende dagbesteding. Doordat dure voorzieningen niet nodig zijn, kunnen ook de kosten laag gehouden worden. Als de uitvoering van de dagbesteding via de WMO naar de gemeenten komt, is de beschikbaarheid van dergelijke goedkopere dagbestedingvoorzieningen een goede mogelijkheid om de bezuinigingspijn te verzachten. Samenwerking op dit onderdeel met de zorgaanbieders dient daarom opgepakt te worden.

Consequenties voor de regio

In het projectplan wordt voorgesteld om de groep met een verdien capaciteit > 20 % regionaal te organiseren. Daartegen is geen enkel bezwaar. Echter gelet om de voorgenomen lokale aanpak zal goed nagegaan moeten worden welke financiële middelen en bevoegdheden daarvoor bij de gemeenten moeten blijven om een en ander effectief te organiseren. Het vormgeven van de voorgenomen gemeentelijke rol zal snel moeten plaatsvinden om in het vervolgproces beslagen ten ijs te komen ten aanzien van de financiële en bestuurlijke consequenties.

Stand van zaken op dit moment

In het uitvoeringsplan van de Projectgroep wordt uitvoerig een planning geschetst van de te nemen besluiten door colleges, gemeenteraden, DSB en Drechtraad, om de beoogde resultaten zoals hiervoor genoemd, te realiseren. Onderdeel van het uitvoeringsplan is de opheffing van de GR Drechtwerk.

Op 1 mei 2013 heeft Drechtwerk het liquidatieplan (beoogde resultaten nr 1), de jaarrekening 2012 en de ontwerpbegroting 2014 met meerjarenraming 2015-2017 aan de aan de GR Drechtwerk deelnemende gemeenten gezonden. Hoewel de toegezonden begroting en jaarrekening jaarlijks voor het inbrengen van wensen en bedenkingen aan uw raden worden voorgelegd, zijn zij nu niet los te zien van de voorgenomen opheffing van Drechtwerk en het daarmee samenhangende liquidatieplan. Hoewel de bevoegdheden over deze samenhangende documenten verdeeld zijn over uw raad (wensen en bedenkingen over jaarrekening en begroting) en het college (liquidatieplan colleges gehoord), worden zij ter wille van de samenhang in dit voorstel genoemd.

Uit de toelichtende brieven van het bestuur blijkt dat:

- Een dergelijk liquidatieplan opgesteld wordt ingeval van opheffing van de gemeenschappelijke regeling.
Het definitieve moment van besluitvorming over de opheffing van de GR Drechtwerk en de gevolgen daarvan wordt niet eerder dan september genomen. Neemt niet weg dat op dat moment het door het Algemeen bestuur van Drechtwerk op te stellen liquidatieplan, vastgesteld moet zijn, de colleges gehoord.
- De jaarrekening een overschot meldt van € 426.000,- ten opzichte van de begroting.
- De begroting voor 2014 en volgende jaren een aanmerkelijk somberder beeld geeft. Uit de toelichting blijkt dat deze sombere resultaten vooral toe te schrijven zijn aan het snel dalend aantal SW'ers (gevolg van de Participatiewet), lagere rijksvergoeding per SW'er en de daarmee samenhangende daling in het operationeel resultaat.

Ons college heeft over het liquidatieplan geen opmerkingen en ziet dit plan als een onderdeel van een proces waarover later in samenhang met het opheffingsbesluit van Drechtwerk een definitieve status aan gegeven zal worden.

Voor wat betreft de rekening Drechtwerk 2012 en de begroting 2014 en volgende jaren wordt voorgesteld geen wensen of bedenkingen in te brengen.

2. Wat willen we bereiken?

Uitvoering van de organisatie van de participatiewet. Hierbij is een bezinning over de kracht van de eigen gemeente van belang. Met name in het operationele deel wordt de aansluiting gezocht bij de effecten van andere decentralisaties, waardoor een lokale invulling ontstaat die aansluit bij de mogelijkheden en het karakter van deze gemeente.

3. Wat gaan we daarvoor doen?

In de uitvoering van de organisatie van de Participatiewet wordt zoveel mogelijk inzichtelijk gemaakt welke gemeentelijke bevoegdheden aangehouden moeten worden en welke ter wille van de regionale aanpak vooral overgedragen moeten worden. De afbakening van de lokaal in te zetten gelden en regionaal in te zetten gelden zal hierbij eveneens de aandacht hebben.

In de tijdslijn van de voorgestelde planning vanuit het visiedocument van de Drechtraad, zal de gemeentelijke besluitvorming plaats gaan vinden.

4. Wat mag het kosten?

De bijdrage voor Alblasserdam, op basis van de begroting Drechtwerk 2014 geeft het onderstaande beeld.

Jaar	Deelnemers totaal	Deelnemers Alblasserdam	Tekort Drechtwerk	Aandeel Alblasserdam
2014	1446	79	€ 4.728.000,00	€ 258.307,05
2017	1446	79	€ 6.768.000,00	€ 369.759,34

5. Communicatie en inspraak

Voor de besluitvormingsmomenten van de raad verwijzen wij u naar de bijlage "Voorstel Drechtraad uitvoering organisatie Participatiewet" (blz. 8 e.v.).

6. Bij dit voorstel horen de volgende bijlagen:

Rekening Drechtwerk 2012
Begroting Drechtwerk 2014 en volgende jaren
Liquidatieplan Drechtwerk
Voorstel Drechtraad uitvoering organisatie Participatiewet
Uitvoeringplan Projectgroep

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

secretaris

burgemeester
